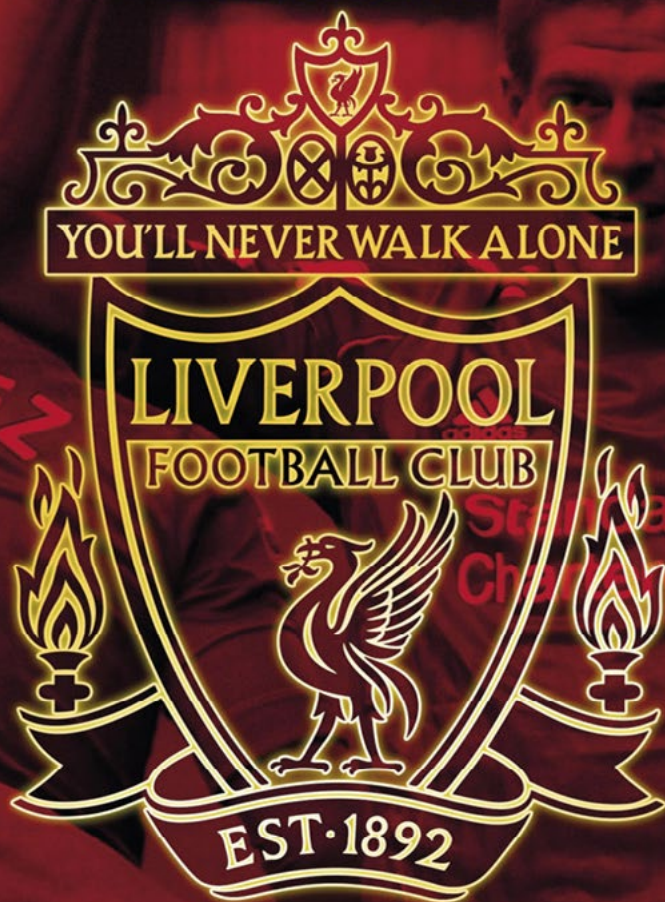

LIVERPOOL FC: PŘÍBĚHY LEGEND

— PŘEDMLUVA STEVEN GERRARD —

SIMON HUGHES

Liverpool FC: Příběhy legend

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Simon Hughes
Liverpool FC: Příběhy legend – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

Liverpool FC: Příběhy legend

Simon Hughes

**CPress
Brno
2018**

O KNIZE

Po úspěchu *Red Machine* a *Men in White Suits* (žádný z titulů v českém překladu nevyšel), knih, které vylíčily nadvládu fotbalového klubu FC Liverpool v letech osmdesátých a jeho pád v letech devadesátých, držíte v rukou knihu s názvem *Liverpool FC: Příběhy legend* od Simona Hughese, založenou na obsažných rozhovorech, a třetí z bestselerové série, která se soustředí na časové období od roku 2000 do roku 2009.

Tato éra začala modernizací a poháry pod manažerem Gérardem Houllierem a následně ji podpořila sláva za Rafaela Beníteze (kterou nikdo nečekal) díky vítězství v Lize mistrů. Leč to je pouze polovina příběhu. Na konci dekády se Liverpool po chaotickém panování amerických majitelů, Toma Hickse a George Gilletta, ocitl na pokraji finančního kolapsu.

V této knize vás Hughesovi dotazovaní provedou branami melwoodského tréninkového hřiště a nahlédnete i do oné svatyně – liverpoolské šatny. Každý ze zpovídaných poskytuje fascinující náhled do myslí trenérů, členů vedení klubu i hráčů. Michael Owen, Jamie Carragher a Fernando Torres otevřeně vyprávějí o vzrušujících úspěších i trýznivých nezdarech, od výher pohárů v Cardiffu a Istanbulu k vnitřním politickým bojům, které postupně rozložily řadu manažerských vlád.

Tato kniha vypráví skutečné, dosud nevyřčené příběhy, které se z titulků či zpráv nedozvíte. Do role vypravěčů se vžijí klíčové osobnosti, které vše zmíněné prožily.

Pro Rosalind (opět)

OBSAH

PŘEDMLUVA		9
ÚVOD		15
KAPITOLA 1	PHIL THOMPSON, Pan Liverpool	25
KAPITOLA 2	DANNY MURPHY, Univerzál	55
KAPITOLA 3	MICHAEL OWEN, Zázračný kluk	81
KAPITOLA 4	GÉRARD HOULLIER, Manažer	106
KAPITOLA 5	NEIL MELLOR, Absolvent Kirkby	137
KAPITOLA 6	DIETMAR HAMANN, Císař	159
KAPITOLA 7	XABI ALONSO, Maestro	185
KAPITOLA 8	ALBERT RIERA, Křídelník	206
KAPITOLA 9	JAMIE CARRAGHER, Vytřvalec	225
KAPITOLA 10	RICK PARRY, Generální ředitel	264
KAPITOLA 11	FERNANDO TORRES, „The Kid“	308
PODĚKOVÁNÍ		335
O AUTOROVI		336

PŘEDMLUVA

Nastal den tréninkového zápasu na Melwoodu. Proti sobě se měly postavit dvě strany po jedenácti, tvořeny dětmi jako já, plus pár starších profíků, kteří neplnili mezinárodní povinnosti, aby si nový manažer, Gérard Houllier, mohl na hráče, s nimiž musel pracovat, vytvořit nějaký názor.

Zoufale jsem toužil být u toho, protože v Liverpoolu visela tou dobou ve vzduchu změna. Spolupráce mezi Royem Evansem a Gérardem selhala, a jelikož Roy rezignoval, ocitl se Gérard ve vedení sám.

Připadalo mi to jako příležitost. Figuroval jsem pouze v několika zápasech rezervního týmu, ale v každém se cítil dobře.

Problém představovalo mé zlomené zápěstí v sádře. Phil Thompson, Gérardův asistent, mě zarazil: „Podívej se, nemůžeš hrát – taková jsou pravidla.“

Velmi mě to frustrovalo. Naštěstí to ráno upoutal Gérardovu pozornost jeden z ostatních hráčů, Richie Partridge. Richie byl irský křídelník a v té době po hřišti lítal. Hodně lidí o něm mluvilo jako o potenciálním hráči prvního týmu.

Gérard se rozhodl Richieho sledovat při turnaji devatenáctek na akademii v Kirkby. Byl to jeden z mých comebackových zápasů po zranění zápěstí. Nevěděl jsem, že se na ten zápas Gérard chystá, ale pak jsem ho před úvodním hvizdem uviděl stát u okraje hřiště. Od mého prvního dne v Liverpoolu mi táta pořád říkal, že fotbal je o sladění příležitostí

s výkonem. Věděl jsem, že toto je má šance. Díkybohu jsem se jí chopil a za pár týdnů zaznamenal svůj debut za první tým.

Následujících dvanáct měsíců se ukázalo být přechodným obdobím Liverpoolu. Když se v letopočtu dvě devítky změnily na dvě nuly, bylo mi devatenáct. Nepředvídal jsem, že se úspěch pod taktovkou Gérarda dostaví brzy, ale jen proto, že jsem byl příliš mladý, abych doopravdy chápal, čeho je k vytvoření úspěšného fotbalového týmu na dospělé úrovni zapotřebí. V tomto věku přemýšlíte jen o sobě, ne o tom, co čeká klub v budoucnu.

Pozice pravidelného hráče mi připadala velmi vzdálená. Gérard si se mnou sedl a vysvětlil mi, že potřebuji posílit své tělo a změnit životní styl, abych se do moderní hry hodil. Okamžitě jsem věděl, že má klubové vize a chce vzkřísit vítěznou mentalitu. Ačkoli jsem byl mladý a snažil se vybudovat si jméno, neuniklo mi, že se děje něco mimořádného a že manažer je úspěšný člověk, který by udělal cokoli, co považuje za nezbytné, aby klubovou situaci vylepšil.

Před několika lety jsem si v Liverpoolu jako nováček uvědomoval svou image „Spice Boye“ (pozn. překl – odkaz na liverpoolské hráče, kteří se vyznačovali bohémským životním stylem a soustředili se spíše na pařby, sportovní auta, slávu a účesy). Panovala zde pijácká kultura a záležitosti celého klubu byly vnímány jako ne tak úplně profesionální, jak by měly být.

Gérard se rychle pustil do čistky hráčů, o nichž se domníval, že nejsou připraveni plnit jeho požadavky na hřišti i mimo něj.

Nám, mladým klukům, dal na začátku své vlády jasně najevo, že pokud nebudeme připraveni řídit se změnami, které zaváděl – a osvojit si vítěznou mentalitu – pak nebudeme do jeho projektu, mířícího kupředu, zařazeni.

Do týmu prosazoval mladé hochy, o nichž se domníval, že mají potřebnou touhu a talent. Následně využíval zkušenější profesionály, kteří by, jak věřil, měli stanovit standard a zásady pro všechny ostatní.

PŘEDMLUVA

Pravidelně jsem pozoroval Patrika Bergera, Vladimíra Šmicera, Samiho Hyypiäho, Jamieho Redknappa a Robbieho Fowlera – a sledoval způsob, jak si počínají v zápasech, šatně i autobuse. Položil jsem jim spoustu otázek a snažil se učit z jejich zkušeností. Vídáváte profesionální hráče, kteří jednají správně, ale i takové, kteří správně nejednají. Ponaučení si však berete od obou těchto skupin.

Měl jsem štěstí v tom, že jsem se v centru dění ocitl v době, kdy se přístup hráčů díky Gérardově vůli měnil. Tato atmosféra mi nabízela nejen příležitost patřičně zaujmout, ale také mě přiměla uvědomit si, která je ta správná cesta k následování. Kdybych se ukázal o pár let dříve, mohl jsem se zaplést se špatnou partou a být vystaven vlivům, které by mé kariéře spíše uškodily, než prospěly: více bych vyražel za zábavou, jedl nezdravá jídla a poslouchal nesprávné lidi.

Břemeno očekávání v Liverpoolu bylo enormní. Stíny minulosti nad vámi ční, ať jste hráč nebo manažer. V době Gérardova jmenování do funkce Liverpool nevyhrál ligu osm sezon – a tento požadavek přece na seznamu zůstal – a takto by to v Liverpoolu mělo být.

Gérard vykonal v klubu zásadní převrat z hlediska způsobu jeho fungování a vytáhl ho do 21. století rychleji, než by si kdo dokázal představit. Sezonu 2000–01 si budou pamatovat všichni zúčastnění, hráči i fanoušci. Jamie Carragher o ní mluví jako o své nejoblíbenější v jeho dlouhé kariéře. Tehdy byl však o něco starší než já a patrně si pravý význam toho všeho uvědomoval více.

V sezoně, v níž jsme vyhráli FA Cup, Ligový pohár a pohár UEFA, jsem si připadal mladý a nezkušený. Cítil jsem, že se stále učím a můj vývoj není ani zdaleka u konce. Stále jsem se vyrovnával s pozicí hráče prvního týmu.

Sezonu jsme ukončili s třemi získanými poháry, vyhranými během pár měsíců, a kvalifikací v Lize mistrů poprvé od doby, kdy přestal platit její starý název – Pohár mistrů evropských zemí. Pokud se zamyslíte, jak obtížně by tohoto úspěchu dosahoval jakýkoli současný tým,

uvědomíte si, jak skvělý příběh se nám podařilo napsat. Nemyslím si, že tento náš počín někdo v dohledné době zopakuje.

V další sezoně jsme v lize skončili druhí – nejsolidnější výkon od roku 1990. Přesto se v tomto úspěšném období vyskytlo několik jalových roků. Okamžitá sláva se dostavila za Rafaela Beníteze v roce 2005, během toho úžasného večera na Atatürkově olympijském stadionu, díky výhře nejdůležitější trofeje v evropské soutěži – poprvé za jednadvacet let.

Gérardův přínos si patrně nezíská zasloužené uznání, poněvadž jej zmírnil istanbulský úspěch. Z hlediska osobní úrovně vím, co pro mě Gérard udělal. Jste-li pravým milovníkem fotbalu a rozeberete si, čeho Gérard dosáhl, bylo to neuvěřitelné.

Zapomeňte chvíli na trofeje a uvažte, co udělal pro fotbalový klub? Liverpool se nacházel v daleko lepší pozici po Gérardově odchodu než při jeho příchodu. Přebudoval tým a zavedl mentalitu, kterou Rafa dokázal dál rozvíjet. Kdyby Gérard nejprve nevytvořil mnohem profesionálnější systém, Rafa by bezprostředně nedokázal to, co v Liverpoolu dokázal. Neberte to jako kritiku Rafy, je to prostě fakt, který nelze přehlížet.

S postupem let v této dekádě se nám trofeje vyhrávaly hůře. Liverpool stále soutěžil na nejvyšší úrovni, ale růžky vystrčila Chelsea a i Manchester City pozvolna sílil. Navíc se muselo počítat také s Manchesterem United a Arsenalem. Konkurence se u předních příček stala očividně dravější než kdykoli předtím.

Zdá se, že to moc lidí nepoznalo, ale já si myslím, že Gérard a Rafa se navzájem velmi podobali z hlediska týmů, které vytvořili. Jednalo se o kompaktní, velmi agresivní týmy na míči, s žádným prostorem mezi liniemi a solidní obranou. V sestavách se rovněž vyskytovali hráči schopní rozhodovat zápasy. Oba hodně dbali na svoji přípravu, a snoubí-li se tato vlastnost s dobrými, odhodlanými hráči, šanci na vítězství máte zaručenou.

PŘEDMLUVA

Lišili se povahami. Oba dva ze mě dostali to nejlepší. Gérard byl zdatný muž-manažer a vystupoval jako zosobněný otec. Staral se o vaši rodinu a kontroloval mimozápasovou činnost. Také věnoval hodně času i úsilí práci na osobních vztazích. Když za něj hrajete a nepodáte patřičný výkon, máte podobný pocit, jako byste zklamali člena rodiny.

Rafa se vydal jiným směrem. Snaží se inspirovat podněcováním reakcí. Nechává vás uznání vyhledávat, což vás pohání. Udržuje si však i odstup a vyznává neosobní přístup. V každém tréninku i hře jsem potřeboval ukázat své schopnosti a o jeho přízeň tak zabojovat. Když se nyní ohlížím zpět, vím, že pro mě byl přínosem. Pomohl mi dosáhnout mého vrcholu jako fotbalisty.

Koncem první dekády nového milénia byl Liverpool úplně jiným klubem než na počátku tohoto časového období. Přišly a odešly stovky hráčů a s novými manažery přišel i nový kolektiv. Mezitím došlo rovněž ke změně majitelů.

Když jsem se v týmu poprvé prosadil, pozici šéfa zastával David Moores (předseda a majitel klubu), místní muž, který se o úspěch Liverpoolu jako fotbalového klubu velice staral. Dekádu jsme zakončili v amerických rukách. Zatímco předtím vzbuzoval Liverpool pocit rodinné instituce, překlenutím roku 2009 do roku 2010 se do popředí více dostal byznys. Nestalo se to však jen v Liverpoolu – většinu klubů potkal podobný osud.

Gérard učinil velké rozhodnutí, když mě, tříadvacetiletého kluka, učinil kapitánem. Tuto pozici jsem si udržel až do svých čtyřiatřiceti, kdy jsem klub opustil.

Funkce liverpoolského kapitána je povinnost, kterou si musíte užít a přijmout ji, jinak vás oslabí. Pro mě to znamenalo jediné – utopit se, nebo se naučit plavat. Tenkrát jsem se totiž jako hráč stále vyvíjel a patrně na tuto funkci nebyl jako člověk tak docela připravený.

Měl jsem štěstí v podobě lídra Jamieho Carraghera, který za mnou stál a byl mýma očima, ušima a také hlasem. Přestože jsem nosil pásku

na ruce já, Carra měl na mě obrovský vliv. Můj vztah s ním se stal velmi silným.

V jakémkoli velkém klubu je kapitánství obrovská zodpovědnost. V Liverpoolu jsem rychle poznal, že nejde jen o vedení týmu jednou týdně. Každý jeden den pracujete celých čtyřicet hodin. Musíte se osobnostně vyvíjet, a pokud v jakémkoli okamžiku cítíte, že je té zodpovědnosti na vás moc, je příliš náročná či stresující, nejste pro tuto funkci stvořeni.

Toto desetiletí se neobešlo bez svých problémů. Nastaly těžké časy, zejména u jeho konce. Jako kapitán musíte najít způsob, jak brát problémy s nadhledem, a přitom hrát pořád naplno.

Steven Gerrard

ÚVOD

Třetího lednového odpoledne cestoval Liverpool do Londýna na první zápas nového milénia. Gól Chrise Armstronga z Tottenhamu Hotspur znamenal pro tým Gérarda Houlliera prohru 1:0.

Za týden navštívili Anfield hráči Blackurnu Rovers z o stupeň nižší soutěže a Liverpool prohrál znovu. Nadto jej Blackburn vyřadil po osamoceném trefě Nathana Blakea šest minut před koncem z FA Cupu.

V ten větrný den přišlo na stadion méně než 33 000 diváků – do plné kapacity jich scházelo více než 10 000. Liverpoolu náležela v ligové tabulce pátá pozice a Houllierovy rozsáhlé změny se zatím s důvěrou nesetkaly.

Jamieho Carraghera neustále srovnávali s legendami liverpoolské minulosti narozenými v hrabství Merseyside, a mnozí pochybovali, že je schopen v jednu z nich vyrůst. Steven Gerrard byl nesmělý teenager, který ožíval na hřišti, dodával hře náboj a snažil se všechno ovlivnit, respektive „vtisknout všemu vlastní pečeť“, ale ač se do něj vkládaly větší naděje, obavy týkající se jeho fyzické výkonnosti přetrvávaly. Houllier zatím nenašel nejvhodnější způsob, jak pracovat na vylepšení Gerrardovy fyzické stránky. Tuto snahu komplikoval i fakt, že Steven byl stále ve vývoji, a přitom měl zvládat náročné kondiční požadavky Premier-league.

O deset let později si liverpoolští razili zasněženou cestu do Birminghamu na poslední zápas dekády proti Aston Ville. Náležela jim sedmá příčka tabulky a Houllierův nástupce, Rafael Benítez, měl za sebou půlku své poslední sezony coby manažer – té, která skončí zklamáním

a nejistotou – neboli za stejných okolností, za nichž ono desetiletí začalo.

Tou dobou Carragher upevnil svoji pozici základního kamene obrany. Tento zadák zakončil svoji kariéru na druhé pozici v klubové rekordní tabulce, jež uvádí celkový počet odehraných zápasů ve všech soutěžích. Gerrard byl mezitím považován za jednoho z nejvýznamnějších hráčů klubu. Byl to hráč, jenž se přece jen jevil jako schopný všechno zvládnout, a osoba, která na svých bedrech nesla po tolik sezon břímě fanouškovských nadějí a snů.

Carragher s Gerrardem patřili do jedenáctky, která nad Aston Villou toho prosincového večera zvítězila díky gólové trefě Fernanda Torrese – někoho, kdo – jako Gerrard – uchvátil srdce příznivců. Nicméně na rozdíl od Gerrarda je Torres svými pozdějšími kariérními rozhodnutími rovněž lámal. Prvních deset let nového milénia představovalo éru, v níž to Liverpool začal s vyhráváním opět myslet vážně. V předchozím desetiletí zvedli hráči nad hlavu pouze dvě významné trofeje. Naproti tomu na každý rok následující dekády připadala jedna, započítáte-li dvě z Community Shield – dříve Charity Shield (o níž bojují vítězové Premier League a FA Cupu) – a stejný počet Superpohárů UEFA. S Houllierem ve vedení se Liverpoolu podařilo v roce 2001 získat pohárový treble (zisk tří pohárů), a v roce 2005, kdy se funkce ujal Benítez, ukořistili proti všemu očekávání první místo v Lize mistrů, před dalším vítězstvím FA Cupu o rok později. Fotbal týmů pod Houllierem se vyznačoval výkonností, rychlostí a disciplinovaností. Právě disciplína byla jedním z hlavních důvodů jeho jmenování na Anfield. V letech 1990–99 začala společnost vnímat fotbalisty kvůli výstřelkům, které si mohli za své nově zvýšené mzdy dovolit, negativněji. Liverpoolští „Spice Boyové“ byli ostře sledovaným symptomem této změny a panoval zde názor, že se kultura klubové šatny musí řešit. Houlliera považovali za někoho, kdo je k obnově pořádku jak dělaný.

Houllier viděl směr, kterým se fotbal vydal. V letech 2000 až 2009 byla očekávání od melwoodských fotbalistů, stejně jako od všech

fotbalistů napříč Británií, zcela jasně vymezena. Široká část veřejnosti i většina médií požadovaly, aby byli hráči obyčejnými lidmi, zatímco je ale zároveň umísťovaly na piedestaly jako vzory kvůli jejich vlivu, nemluvě o nově nabytém bohatství.

Fotbal se řítí do nového věku zvýšené profesionality, v němž se téměř všichni hráči pokoušeli mluvit a jednat správně a působit jako co nejsprávněji smýšlející lidé. Posedlost jimi, stejně jako neschopnost oddělit sportovce od celebrit, vytvořila velmi politováníhodné prostředí. Při psaní této knihy jsem si toho byl vědom a chtěl si vybrat jednotlivce, kteří budou o svých zkušenostech mluvit spíše upřímně než přicházet s nějakými příkrášlenými verzemi určenými pro média.

V nultých letech 21. století se, v Liverpoolu obzvláště, stalo riskantní politikou zabývat se pouze výsledky a pohlížet na ně jako na určující odpovědi. Prostřednictvím technického pokroku se svět stal menším, než kdy byl, ale jen proto, že šlo o nejvíce probírané období v historii klubu, z něj tato skutečnost nutně neučinila období nejvíce pochopené. Fotbal Benítezových týmů se podobal těm Houllierovým, byl však sofistikovanější. Benítez věřil kreativním hráčům, takovým, kteří dokázali hrát roli playmakerů a neopomíjet přitom taktickou vnímavost. Ohlédneme-li se na kteroukoli z předchozích devatenácti sezon, v nichž měl Liverpool k titulu blízko, pod Benítezem se k němu přiblížil srovnatelně. Leč v roce 2009 se nepříjemné domácí remízy proti podřadnějším soupeřům ukázaly jako zásadní.

A přece zde panuje přesvědčení, že není možné debatovat o novodobém Liverpoolu a jméno Rafaela Beníteze přitom nezmínit. Jen málokdo způsobuje rozkol v mínění tak jako on: podařilo se mu získat věrnost liverpoolských fandů tím kouzelným istanbulským večerem, nepodobným žádnému v klubové historii, a zároveň být, podle všeho, nepochopen – lidé z Liverpoolu mají často podobný pocit.

Benítez se stal první vlivnou osobou, jež veřejně odhalila problémy v dobách spoluvlastnictví Toma Hickse a George Gilletta po převzetí

moci od Davida Moorese, a přesto jej po celá léta – jako všechny lidi posedlé, zaujaté, respektive soustředěné na určitou myšlenku či pocit – stíhalo obvinění ze ztráty kontaktu s realitou.

Od roku 2008 do roku 2010 probíhala v Liverpoolu občanská válka. Závěry ohledně příčin problémů v tomto období se mohou zdát černobílé – podle toho, koho jste poslouchali. Nezaújatě se dá říct, že podle odhalených důkazů spočívalo jádro potíží v neúspěšném vztahu mezi Hicksem a Gillettem. A přesto se na úrovni správní rady a managementu problémy bagatelizovaly. Doufal jsem, že by tato kniha mohla tuto situaci uvrhnout do nového světla.

Čtenáři *Red Machine* a *Men in White Suits* mne informovali, že silnými stránkami těchto knih byla setkání se zajímavějšími typy: jednotlivci, jejichž přínos pro Liverpool byl možná v porovnání s jinými menší, leč zapamatovali si více informací, protože jejich zkušenosti byly kratší. V této knize jsem se však rozhodl zpovídat ty, kteří se v hledáčku médií objevovali více, jsou s klubovými záležitostmi více obeznámeni, týmu přispěli větším dílem a mohou toho říct víc, s vědomím, že by to mohlo knize přidat na serióznosti.

V dekadě 00–09 jsem rovněž vstoupil na pole odborné žurnalistiky, což mi umožnilo uvědomit si, že klíčoví hráči měli v zásobě obvykle více vzrušujících historek k vyprávění. Tato skutečnost ukázala, že – ačkoli by se to mohlo jevit jinak, a i když to nepochybně vždy neplatí – v mnoha případech jsou nejvlivnějšími osobnostmi ve hře fotbalisti s nejpodmanivějšími a průbojnými povahami.

A přesto jsem se rozhodl, že bych měl několik osobností, stojících za povšimnutí, vynechat. Steven Gerrard vydal svoji druhou autobiografii v roce 2015 a objasňoval v ní mnoho věcí, které jsem s ním mohl probrat. Možná to bylo velké rozhodnutí, opomenout nejvýznamnějšího novodobého hráče Liverpoolu, ale nakonec jsem došel k názoru, že pro něj bude lepší napsat předmluvu a knihu si jako starostlivý opatrovník, jímž se v klubu pro mnohé na tak dlouhou dobu stal, prohlédnout a udělat si o ní obecnou představu.

V každém případě na jeho jméno narazíte během celého vyprávění, stejně tak na Benítezovo, který zůstává obdobně jako Gerrard ve fotbale aktivní. To věci komplikuje, protože aktivní sportovci mohou, v případě své neobežřetnosti, více ztratit. Benítez si toto velmi dobře uvědomuje. Nikdy jsem nečetl interview, v němž by rozebíral své nejniternější pocity. Například po přečtení jeho autobiografie jsem nabyl dojmu, že by mohl věřit tomu, že většina výsledků ve fotbale vyplývá spíše z tak-tizování než ze vztahů.

Aktivní hráči a manažeři mají ve zvyku být sdílnější, je-li diktafon vypnutý. Doufají, že jsou jejich myšlenky prezentovány jako nepopiratelná fakta, čímž ztenčují hranici mezi pravdou a fikcí. Mým cílem nebylo napsat takový typ knihy, zejména když se úspěch těch ostatních zakládal na důvěryhodnosti popsanych příběhů.

Setkal jsem se s Benítezovými zástupci, abych se pokusil stanovit, co by naše případné setkání mohlo přinést, a odcházel v zamyšlení o výhodách jeho začlenění mezi vypravěče v mé knize. Dospěl jsem k závěru, že by, ač Benítezovo jméno není bezvýznamné, z hlediska sěžejního materiálu – silného obsahu – možná bylo nejlepší, kdyby do něj přímo nezasahoval, stejně jako Kenny Dalglish do *Red Machine* nebo Robbie Fowler do *Men in White Suits*. Následně vešlo během čtyřiaadvaceti hodin v platnost Benítezovo jmenování do funkce manažera Newcastle United, a o setkání s ním, z důvodu jeho nových pracovních povinností, nemohla být řeč.

Nejprve jsem se obrátil na Jamieho Carraghera, jehož jsem považoval za nejrozumnější výchozí bod své práce. Jeho kariéra se v Liverpoolu protáhla napříč třemi desetiletími, včetně toho, o němž kniha vypráví. Svoji autobiografii vydal v roce 2008. Od té doby se odehrálo tolik věcí, a proto jsem doufal, že by se mohl nyní, v pokročilejším a možná i o něco moudřejším věku, dívat na věc jinýma očima a promluvit o svých postřezích, vztahujících se k tomuto období.

Když se se mnou sešel při třech příležitostech ve třech po sobě jdoucích týdnech, byl Carragher se svým časem neuvěřitelně štědrý. Tato

setkání vyžadovala minimální množství cestování. Oba totiž bydlíme ve stejné oblasti Liverpoolu, takže jsem musel jen vyjít před dům a po pouhých třech minutách chůze už jsem sahal na kliku u dveří skromné restaurace za rohem, kde jsme seděli a mluvili hlavně o tom, co ho nejvíce žene vpřed, co pohání ten nenasytný hlad, který ho udržel na vrcholu hry tak dlouhou dobu.

Carragher je tak pokorný, skromný a zábavný člověk, že snadno zapomenete, kolik lidí jej chová v úctě. Na konci třetího interview se ihned po nálezku pokuty za stěračem za špatné parkování (jelikož jeho čas vyhrazený pro parkování, zatímco jsme se potýkali s rozhovorem, uplynul) vrátil zpátky do restaurace. Já si už rozvrhoval svoji práci a on si mi postěžoval a vtipkoval, že bych měl tu pokutu zaplatit. „Ale vy máte čestné občanství Seftonu,“ připomenul jsem mu. „Kdybyste se rozhodl pást na kruhovém objezdu divoké koně, nikdo by vám v tom nemohl zabránit.“

Vydal jsem se do Paříže za Houllierem, který si ve své přívětivosti nezadal s Carragherem, a trval na tom, že mne v době dopravní špičky vyzvedne z hotelu. Houllier byl nádherně francouzský: inteligentní, expresivní, přemýšlivý a příležitostně strohý. Coby liverpoolský manažer se pyšnil svojí přístupností, což vyžadovalo být tady pro hráče, pokud jej potřebovali, bez ohledu na denní dobu. Zajímalo mě, jestli to mělo nějaký neblahý účinek na jeho zdraví, nemít nikdy možnost „vypnout“ od práce. Zjistil, že jsem do Paříže přiletěl konkrétně kvůli schůzce s ním, a když si uvědomil, že Francii opouštím až následujícího dne, pozval mě, abych se ráno dostavil do jeho kanceláře pro případ, že se vyskytne něco, co jsem v počátečním rozhovoru opominul.

Více času se zpovídáním je nabídka, kterou žádný žurnalista neodmítne, takže jsem se přirozeně dostavil, bez ohledu na fakt, že jsem byl s výchozím rozhovorem dost spokojený. Hned po příjezdu k jeho zastrčené kanceláři na prašné vedlejší ulici, která vede nahoru směrem k historické čtvrti Montmartre, mne Houllier přivítal poněkud rozpolceně: „Vy jste tedy přišel?“ Ale asi po pěti minutách se vrátil ke své

ÚVOD

bystrosti, výmluvnosti a hloubavosti. Když jsem později odcházel směrem ke břehům řeky Seiny, uvědomil jsem si, že ho mám docela rád a začal chápat, proč to hráči cítili podobně.

Při schůzce s Philem Thompsonem seděl prvně jmenovaný se svojí sportovní taškou vedle sebe a mluvil celé hodiny. Připomínal mi své tradiční hodnoty, spojoval tuto knihu s liverpoolskou minulostí, ohlédnutím se zpět na šedesátá léta a nabídl vysvětlení, díky čemu se v prvé řadě stal klub významným.

Po Thompsonovi následuje kapitola Dannyho Murphyho, záložníka, jenž dokázal, že za Liverpool můžete skórovat třemi rozhodujícími góly na Old Trafford, a přesto nebýt vzpomínán s láskou; stejný osud potkal Michaela Owena, který prokázal, že v liverpoolském dresu můžete vstřelit stovky gólů, leč bude vám to málo platné, jestliže později podepíšete smlouvu s Manchesterem United.

Kapitola s absolventem akademie Neilem Mellorem je kratší než kapitoly ostatní, jelikož jsem chtěl odrazit jeho spěšnou kariéru na Anfieldu a nedlouhý, avšak podstatný příspěvek prvnímu týmu. Po Mellorovi následuje Dietmar Hamann, atypický německý záložník – a nevšední fotbalista – přesto někdo, kdo je vnímavý a vážnější, než sám připouští.

Poté mě napadlo, že pro objasnění, proč jsou názory na Beníteze poněkud rozdílné, je nezbytný nádech Španělska. Hamann i Mellor o něm mluvili velmi kladně, takže jsem navštívil Xabiho Alonsa a Alberta Rieru, hráče, kteří se v roce 2016 nacházejí na hodně odlišných místech.

Pro změnu jsem považoval za rozumné promluvit si s někým, kdo měl velký vliv, s někým, kdo v týmu nehrál a nezastával funkci manažera. Ve fotbale jednadvacátého století se úloha generálního ředitele ukázala být důležitým prvkem. Rick Parry mi odkryl skutečnost, jaké bylo řídit Liverpool den za dnem, týden za týdnem, měsíc za měsícem a rok po roce. Jeho příběh je připomínkou, že i když mohli mít fanoušci na jeho práci svůj názor, nakonec on a jedině on nesl důsledky svých rozhodnutí. Poté, co jsem s ním strávil skoro šest hodin, Parry vtipkoval,

že jsem se musel cítit jako Anthony Clare z rádiového seriálu *V psychiatrově křesle*.

Na závěr jsem navštívil Fernanda Torrese. Bylo mi jasné, že je nemožné přemýšlet o jeho dech beroucím přínosu pro Liverpool a nebrat v úvahu okolnosti jeho odchodu. Nemůžete oddělit Torrese, středního útočníka, jenž se řítí pokutovým územím a hnal se kolem obránců, jako kdyby tam nebyli, od Torrese, zrádce, který podepsal smlouvu s Chelsea.

Torres nikdy nikomu neposkytl rozhovor, v němž by podrobně vylíčil důvody svého odchodu, takže jeho zařazení pokládám za skvělý tah. Uvědomil si, že jde o jedinečnou příležitost pro ospravedlnění se, protože to nechtěl provést prostřednictvím tisku, v němž by titulky zpráv mohly jeho argumentaci zlehčit. Pochopil, že kniha nabízí větší prostor pro souvislosti, a doufal, že by tento krok mohl přimět liverpoolské příznivce pochopit, proč učinil konečné rozhodnutí v podobě přestupu do jiného klubu.

Torres ustával v řeči, aby se uklidnil, jakmile začal vyprávět o svém hořkém odchodu z Liverpoolu. Když ale mluvil o tom, co následovalo v jeho kariéře pak, užíval spíše kratší věty. Mně přitom došlo, že španělská hvězda je komplikovanější – a zřejmě zranitelnější – než jsem si kdy doopravdy uvědomoval. Díky tomuto poznání jsem dospěl k názoru, že jeho výslovná slabost pro Liverpool a s ním spjaté lidi byla vždy nefalšovaná. Také jsem v něm objevil smutek, možná dokonce i osamělost.

Torresovi se dařilo se skvělým středem hřiště a mozkiem Stevenem Gerrardem za ním, a ačkoli sdílel na závěr svého pobytu na Anfieldu prostor na hřišti s méně talentovanými hráči, například Milanem Jovanovićem a Paulem Koncheskym, Xabi Alonso i Michaele Owen před ním potvrdili, že hráčské odkazy jsou v bezpečí jen v případě moudrého načasování vašeho odchodu a uvážlivého výběru příští cílové stanice.

Liverpool velmi rychle o něco klesl. V roce 2010 se ve druhém po sobě jdoucím roce auditori KPMG (síť poradenských společností poskytující služby v oblasti auditu, daní a poradenství) vyslovili

ÚVOD

o problému „materiální nejistoty“ ohledně schopnosti klubu pokračovat v činnosti jako fungující podnik. Před začátkem Premier League se objevil nový předseda, Martin Broughton, aby poskytl záruku, již musely podpořit banky, že Liverpool bude schopen své sportovní aktivity realizovat.

Seizmická trhlinka mezi Hicksem a Gillettem vytvořila silné vakuum, které v Liverpoolu, v němž nikdo trvale neumísťoval nejlepší klubové zájmy na první místo, podněcovalo jediné kulturu paranoie.

Pokud jeden příběh vystihuje atmosféru na Melwoodu koncem této dekády, je to tento: v pozdním odpoledni nebyl na tréninkovém hřišti skoro nikdo. Rafael Benítez, zabarikádovaný ve své kanceláři nahoře v druhém patře, se díval zpoza svého stolu na nějaké papíry. Na dveře zaklepal neznámý člen personálu vyzvedající dopisy, jež měly putovat do závěrečné pošty tohoto dne.

Benítez se zdál náhlou společností překvapen.

A pak se prý zeptal: „A vy jste na cí straně?“

KAPITOLA PRVNÍ

PHIL THOMPSON

Pan Liverpool

VE DRUHÉM LISTOPADOVÉM TÝDNU ROKU 1998 VÍŘILO PO hřišti v podivné formaci smetí ze stánků s rychlým občerstvením, umístěných uvnitř Anfieldu. Reflektory zářily a ve studené noci s nárazovým větrem zaháněly temnotu. Jak venkovní teplota klesala, měnila se i nálada na tribunách. Vtipkovalo se o kartónových táccích, obalech na hotdogy a tetrapakových krabicích s pitím, které tvořily podle všeho efektivnější bariéru nežli liverpoolská obrana. Slavný stadion vypadal tiše a osaměle. Jediný hlasitý zvuk přicházel z tribuny Anfield Road End, na níž stálo v těsně semknutém hloučku několik fanoušků hostí, aby se zahřáli. „Jste Tranmerští v přestrojení?“ (pozn. překl. – odkaz na merseysideský klub Tranmere Rovers) Ozývalo se tlumené sborové volání. „Bye, bye, Evansi,“ pokračovali krutě s vědomím, že vítězství 3:1 pro jejich tým, Tottenham Hotspur, pravděpodobně znamená konec liverpoolského spoluznažera, Roye Evanse, který v klubu působil více než třicet let.

Na hlavní tribuně byste slyšeli spadnout špendlík. Stála stranou od komentátorského stanoviště, z něhož Graham „Beeky“ Beecroft, zkušený komentátor a hlasatel, popisoval dění před sebou, když John Scales – hráč prodaný Evansem do Tottenhamu z důvodu převládajícího mínění, že jeho nejlepší léta skončila téměř před dvěma lety – skóroval.

Phil Thompson pracoval jako zápasový analytik pro Radio City. Při vstřelení třetího gólu hostů se opřel lokty o stůl s hlavou v dlaních, a sám pro sebe si nadával. Thompson – liverpoolský kapitán vítězu Poháru mistrů evropských zemí v roce 1981 – nakonec vzhlédl a zíral na střídačku, kde se Evans a Gérard Houllier, osoba, s níž se Evans dělil o práci, nacházeli na opačných koncích míst určených k sezení.

„Říkal jsem si: *Co se to kurva děje? Kam to kurva všechno spěje?* Díval jsem se na Roye i na Gérarda. Nic byste mezi nimi nevycítili. Ani jeden z nich nevypadal, že by se chtěl ujmout vedení.“

Thompson si vzpomíná na okamžik, v němž zvedl mikrofon a se svraštěným čelem a prázdnýma očima upřenýma na Beecrofta, jehož na příštích pět minut degradoval do role posluchače, začal svoji řeč.

„Má frustrace propukla v rádiu,“ pokračuje Thompson. „Čas mne naučil, že jde spíše o to, jak věci říkáte, než o to, jak jste naštvaní. Ale já se pustil do vykřikování svého pohledu na můj fotbalový klub. Mezi manažery, hráči a fanoušky neexistoval žádný vztah. Prohlásil jsem, že klubové záležitosti vyžadují změny. A tyto změny bylo zapotřebí provést ihned.“

Thompson jel ten večer domů ve špatné náladě, a aniž by se o čemkoli zmínil své ženě Marg, šel si rovnou lehnout. Příštího rána se vrátil k denní práci. Jeden z jeho podniků ve městě Kirkby se jmenoval Pine DIY. Jakmile otevřel zadní dveře, našel dopis, na jehož obálku někdo načmáral jeho jméno. Napsal ho liverpoolský fanoušek, jenž se mu, po vyslechnutí jeho řeči z předchozího večera, rozhodl okamžitě napsat a doručit zprávu ke dveřím. V Thompsonovi vyvolal dopis pocit pokory – necítil se hoden toho, co četl.

„Dopis měl čtyři stránky a začínal nějak takto: Phile, nadešel čas, aby ses vrátil do Liverpoolu; považuj to za své předvolání. Potřebujeme zanícené lidi, jako jsi ty; lidi, kteří hráčům vysvětlí, jak se věci mají.“

Odpoledne se Thompson dostavil k fotbalovému powerleagovému zařízení pro hru pět na pět, k němuž se dostanete cestou z kopce ve čtvrti Kirkdale, a které se nachází nedaleko Anfieldu, kde se měl připravovat

na chystaný turnaj mistrů s ostatními bývalými hráči. Thompson říká, že měl kalhoty „doslova u kotníků“, když mu začal zvonit mobil a na druhém konci linky se ozval Peter Robinson, tajemník Liverpoolu, a zval jej na setkání do panského sídla předsedy Davida Moorese, které se nalézalo ve vesnici Halsall v nemetropolitním, ceremoniálním a tradičním hrabství Lancashire.

„Ihned mě napadlo, že bych mohl dost vynadáno za své řeči v rádiu – takové věci se stávají,“ připouští Thompson.

„Na cestě do Halsallu jsem mluvil se svým bratrem Owenem a manželkou. Marg je učitelka a byla ještě v práci. Oznámil jsem jí: ‚Lásko, musíš vypadnout ze třídy. Je možné, že dostanu nabídku z Liverpoolu...‘“

V Halsallu Thompsona přivítala zádušná atmosféra.

„David má překrásný dům, ale se všemi těmi lidmi, sedícími v tichosti kolem, mi připomínal pohřební ústav. Peter předstoupil a vysvětlil, že Gérard bude jediným zodpovědným manažerem. Také se jednomyslně odsouhlasilo, že potřebuje někoho po svém boku, někoho disciplinovaného, kdo se dovede postavit hráčům a vysvobodit klub ze „Spice Boyovské“ éry. Chtěli silný hlas. Tom Sainders se postavil a začal mluvit: ‚Potřebujeme jen jediného člověka – a tím je Phil Thompson.‘“

Po událostech s Graemem Sounessem byl tohle nádherný moment – přicházeli za mnou.“

Souness vyhodil Thompsona z Liverpoolu před sedmi lety kvůli údajné přílišné agresivitě a přehnanému nadávání hráčům rezervního týmu. Thompson soudí, že pouze následoval vzor v podobě Ronnieho Morana z období před dvěma desetiletími, když jej výše jmenovaný jako dospívajícího trénoval.

„Mojí kariéře to nezpůsobilo žádnou újmu,“ myslí si Thompson. „Formoval jsem svůj rezervní tým podle Ronnieho týmu. Štěkal na nás pokyny, tak jsem to dělal taky. Nezajímalo mě, zda jsem či nejsem oblíbený. Má satisfakce přicházela v podobě výsledků a pozorování, jak

mladí hráči postupují do prvního týmu. Když mne Graeme vyrazil, řekl, že jsem na mladé kluky z rezervy moc křičel. Přistupoval jsem ke své práci následovně: jestliže nedokážete snést to, jak na vás řvu před pár stovkami lidí na béčkovém zápase, neměli byste šanci v prvním týmu, kde na vás chtějí útočit všichni, zejména dav.“

Přestože Thompsonův autoritářský přístup Liverpool na doporučení Sounesse opustil, nyní jej vedení považovalo za klíčovou položku, která šatně scházela. Thompson odešel z Houllierova domu poblíž čtvrti Sefton Park až v brzkých ranních hodinách příštího rána. Oněch čtyřicet hodin považuje za jednu z nejpozoruhodnějších ve svém životě.

„S Gérardem jsem se předtím setkal jen jednou a vůbec toho chlápka neznal. Tenkrát jsem mu však řekl: ‚Poslouchej, kámo, budu se na-prosto lišit od všech, s nimiž jsi kdy pracoval. Jsem drzý, agresivní protivita a remcám. Ale Gérarde, zaručím ti stoprocentní loajalitu a důvěru, abychom se opět stali úspěšnými.“

Úkol, před nímž Houllier s Thompsonem stáli, byl mimořádně velký.

„V klubu panovala nedisciplinovanost. Gérarda s Royem od sebe odstrkali hráči s přílišnou mocí. Opětovné vštěpení kázně představovalo velkou zodpovědnost a měla to být práce obtížná.

Připadla na mě role Boba Paisleyho, zatímco z Gérarda se stal Bill Shankly – ten hodný. Vtrhl jsem tam jako smršť. Miloval jsem to. A všichni mě nenáviděli, každý jeden hráč.“

Před veřejným oznámením svého návratu dorazil Thompson na Melwood neohlášen. Přiznává, že některým hráčům to muselo připomínat návrat starého hrůzostrašného dozorce z blázince poté, co se jeho obyvatelé ujali vedení.

„Narazil jsem na některé kluky, kteří pode mnou hráli za rezervu. Jamieho Redknappa a Steva Harknesse.

„Co tady děláš, Thommo?“ zeptali se.

„Jsem nový asistent manažera, chlapci,“ oznámil jsem jim.

Ty jejich tváře, měli jste je vidět – protáhli se jim až na zem. Harky mě ihned upozorňoval: „Nemůžeš s nimi jednat tak jako s námi, Thommo – to nebude fungovat.“

„Oh,“ zareagoval jsem, „v jakémkoli povolání – bez ohledu na to, kolik ti platí – musíš mít disciplínu.“

„Mmmmm,“ odvětil přezíravě. „Uvidíme...“

Po této události jsem si pomyslel, že se do nich *musím okamžitě pus- tit*. A tak se také stalo.“

Houllier s Thompsonem rychle vydedukovali, že přítomnost Paula Inceho, klubového kapitána, představuje největší liverpoolský problém. V dobách Evansova sólového vedení na něj měl Ince takový vliv, že ho přiměl změnit efektivní formaci 3–5–2 na standardní rozestavení 4–4–2, protože tato více vyhovovala jeho kvalitám a byl na ni zvyklý z předchozích klubů – Manchesteru United a Interu Milán.

„Paul byl dobrý hráč, nechápejte mě špatně,“ vysvětluje Thompson. „Ale nebyl tím, koho jsme chtěli – neboli tam, kam jsme se chtěli posunout, respektive být. Náš vývoj se měl tedy odehrát na jeho úkor.“

Všichni ho nazývali „Šéfení“, byl to lídr řídící šatnu a spousta mladých kluků k němu vzhlížela. Jednal jsem tedy záměrně tak, abych mu to ztížil. A on mě nesnášel. A Gérarda taky. Když odcházel do Middlesbroughu, napsal vydatný dvoustránkový článek do jednoho bulvár- ního plátku, ve kterém prohlašoval, že kvalitativně stáhneme klub dolů.

Za pár let, v roce 2001, si Gérard pomyslel, že přišel čas na odpověď, a připustil, že měl Ince pravdu. Stáhli jsme tým dolů – ovšem pouze po mapě – a to do Cardiffu na stadion Millennium. Ne jednou, dvakrát, třikrát – ale čtyřikrát – a vyhráli tam všechny ty poháry!“

Ke konci tohoto konkrétního příběhu se přes Thompsonovu osobi- tou tvář pomalu začíná rozšiřovat úsměv a oči mu září. Uspokojuje ho, že dokázal dostat na kolena ty, o nichž si myslel, že jednali, jako by byli důležitější než Liverpool, klub, kterému fandil od klukovských let, klub, za nějž před všemi těmi lety hrál a s kapitánskou páskou na ruce vyhrál Pohár mistrů evropských zemí.

Thompson připouští, že si užíval, když z něj ostatní ztráceli nervy.

„Zeptáte-li se kteréhokoli z kluků, kteří se mnou hráli, nebo těch, které jsem trénoval, vím, co o mně řeknou,“ prozrazuje s gestem podřezávajícím své hrdlo. „Vřela ve mně vášeň. Neovladatelně. Mám pocit, že to trvá dodnes. Sám bych se označil za perfekcionista. Ostatní by použili méně lichotivá slova.“

Thompson usuzuje, že jeho hledání dokonalosti pramení z touhy vykompenzovat skutečnost, již vnímá jako zklamání z minulosti. Souvisí s tím, že jej do liverpoolských mládežnických týmů vybrali až v patnácti. Do čtrnácti mu ani nenáleželo členství v chlapeckém kirkbyském distriktním týmu. Jeho vášeň pro Liverpool zesílila, protože jeho usilovná snaha o vstup do klubu převyšovala snahu ostatních.

„Liverpool pro mě představoval svatý grál, něco, čeho dosáhnout, kam se dostat. Od osmi let jsem snil jen o tom, že se jednou stanu liverpolským hráčem. Znamenalo to, že jsem se dokázal těšit ze svého fotbalového klubu a podporovat ho jako dítě. Prošel jsem vývojem vztahujícím se k pozici v boys' penu (pozn. překl. – ohrazená tribuna pro mladistvé – sem chodívali kluci, než mohli v pozdějším věku zápas sledovat z tribuny na stání). Dnešní děti mají pocit, jako by do Liverpoolu patřili od narození, jelikož je podepisují příliš brzy. Stále klubu fandí, avšak méně zapáleným způsobem, poněvadž musejí příliš záhy přemýšlet o své vlastní pozici v jeho rámci. Možná právě to podrývá lásku k němu.

Kluby – všechny, nejen Liverpool – podpořily elitářství. Není to zdravé. Děti tak přicházejí o normální dětství. Netýká se to možná jednoho nebo dvou kluků, jelikož jejich rodiče znají míru, ale mnozí pomyslným systémovým sítím, které jim má pomoci, respektive je ochránit, propadnou. Ti, kteří za sebou nemají podporu rodiny, dovolí, aby jim jejich postavení stouplo do hlavy. Než aby se jim dostalo náležitěho odborného vedení, jsou spíše přetrénovávaní, a ve výsledku pro sebe dokáže najít vhodné řešení jen málo z nich. Instinktivní fotbalisti vymizeli. Kolik dětí vyšlo z Kirkby za posledních deset let? Moc ne.“

Když se Thompson a Houllier stali asistentem a manažerem, byla budova liverpoolské akademie již akreditována. Domnívá se, že oddělení akademie v Kirkby od melwoodského tréninkového hřiště nedopadlo příliš dobře.

„V moderním světě převládá touha vše rozčlenit. Měl jsem štěstí, že jsem se v patnácti mohl dívat na hráče rezervního týmu, ty mladší profesionály. Hrál jsem v béčku a chtěl do áčka, z áčka pak do rezervního týmu a z rezervního týmu do prvního. Mohl jsem vidět, jak se moje kariéra odehrává přímo před mýma očima. Znal jsem kritéria, která jsem potřeboval splnit, protože jsem je měl kolem sebe na očích.

Akademie se po postavení v Kirkby v roce 1998 stala elitářskou, poněvadž se všechny povinnosti, které mladý hráč mívá, vytratily. Neexistovalo žádné cídění van, umývání kopaček, míčů a úklid šaten. Mladí hráči měli k dispozici lidi, kteří to za ně dělali, což zapříčinilo jejich nepřírozenost – stali se „drahocennými“.

V patnácti jsem pobyt na Melwoodu miloval. Chystal jsem se užít si svůj čas v Liverpoolu bez ohledu na to, jak krátce či dlouze potrvá. Pouhá přítomnost v blízkosti mých idolů představovala největší, vzrušující zážitek. Dychtil jsem po statusu nejlepšího klubového leštiče kopaček. Mé vany bývaly čistější než jakéhokoli jiného nováčka, podlahy umývány s vřelostí a láskou a tréninková výstroj, přes její mizernou kvalitu, přichystávána co nejúhledněji.

Ve čtyřiaadvaceti nebo pětadvaceti jsem seděl ve společnosti Ronnieho Morana a všech ostatních. Byl to jeden z těch okamžiků, kdy si uvědomíte, jak dalekou cestu jste urazili. Zeptal jsem se Ronnieho, co ve mně, v hubeném klukovi z Kirkby, viděl. Byl jsem hubený jako lunt. „Viděli jsme, že umíš hrát, Thommo,“ řekl mi. „Proto jsme tě vždy vybrali do zaměstnaneckého týmu pro slavná utkání pět proti pěti.“

Nevybírali mě, protože věděli, že dokážu běhat celý den – jako dítě jsem za hrabství běhával přespolní běhy – nýbrž proto, že jsem nechtěl za žádnou cenu zažít porážku. „Každý den jsme tě sledovali vykonávat ty bezvýznamné práce a ty jsi je neodbyval. Dělal jsi je dokonale. To

nám, zaměstnancům, napovědělo, že budeš po hřišti jezdit bezvýhradně až do konce, aby ses ujistil, že jsou záda tvých spoluhráčů krytá.“

Thompsonův idol se jmenoval Bill Shankly – muž, jenž proměnil tým do počtu z druhé ligy (nyní Championship) na špičkový tým z nejvyšší ligy (nyní Premier League) a vítěze FA Cupu. Jeho rádcem byl však Moran, bývalý hráč, jehož liverpoolská kariéra šla ve stejných stopách jako Thompsonova: z béčka do áčka k rezervnímu týmu, před tím nejdůležitějším krokem ze všech – do prvního týmu. Než mohl Thompson řídit, vozíval jej Moran na trénink ve svém autě Morris Minor.

„Autobusem 44D jsem jezdíval k hospodě Crown stojící na sídlišti Norris Green a Ronnie tam byl pokaždé včas, jak slíbil,“ vzpomíná Thompson. „Ronnie měl na mě větší vliv než kdokoli jiný v Liverpoolu. Byl to ten největší reptal, jakého jsem kdy poznal. Naříkal na všechno a nedal si pokoj. Přestože jsme v sobotu vyhráli 5:0, přicházel v pondělí ráno do práce a na všechny křičel. Jednal s námi jako s dětmi školou povinnými, a nebyl-li spokojený, nechával nás za trest běhat člunkové běhy bez ohledu na předchozí výsledek. Kenny Dalglish, Graeme Souness – bylo mu jedno, jak dobře jste si vedli, ječel na vás, ten reptající mizera. Fakt, že Ronnie působil jako hnací síla zodpovědná za spoustu úspěchů, si uvědomíte, jen když se nad tím zamyslíte a rozeberete si to. Ujistil se, aby pro nás neexistoval žádný odpočinek, a že každý zůstane stát nohama pevně na zemi. Ronnie obdržel za svoji práci uznání, avšak ne v takové míře, jak by si zasloužil.“

Jednoho listopadového rána se s Thompsonem setkávám v klubu s názvem David Lloyd – centru zdraví a fitness v Kirkby. Bydlí na místě, jež odsud dělí asi patnáct minut jízdy autem směrem na Lancashire, ale do podniku v jeho rodném městě se vracívá prakticky v každém pracovním dni, neboť zde zná většinu lidí; převládá zde komunitní duch a on si užívá spojení se svojí minulostí.

„Teď se nacházíme na ploše starého FC Kirkby Town,“ informuje mě. „Jako kluk jsem tady hrál za Kirkby School Boys.“

Centrum Davida Lloyda stojí hned vedle již dříve zmiňované liverpoolské fotbalové mládežnické akademie. „Nyní tady můžete vidět nádherná hřiště, ale v minulosti, za mého hráčského působení v Liverpoolu, jsem odsud pravidelně vedl svůj tým z Nedělní ligy. Tato oblast hrála v mém životě velkou roli. Je to pro mě posvátná půda.“

Když Thompson poprvé převzal vedení týmu Falcon z Nedělní ligy, bylo mu jednadvacet let a byl ve svých nejlepších letech. Tou dobou se již v liverpoolském prvním týmu dobře etabloval a pomohl jim vyhrát ligový titul a dvakrát Pohár UEFA. Rovněž se honosil medailí pro vítěze FA Cupu.

„Byl jsem fotbalem posedlý, zatraceně posedlý,“ kření se a mne si ruce. „Nemohl jsem se ho nabažit. Proto jsem se ujal Falconů. Nejznámější tým Nedělní ligy v Kirkby se jmenoval Fantail a lidé si nás s ním často pletli. Z hlediska fotbalových dovedností jsme se patrně nacházeli o schodek níž, ale byli jsme řádným týmem s řádným elánem z řádné hospody.“

Thompson vedl Falcony dvanáct sezon. Každé pondělí ráno přijížděl na Anfield, a zatímco se převlékal, Ronnie Moran a Roy Evans, trenér prvního týmu a manažer rezervního týmu, mu pravidelně jeden po druhém pokládali tu stejnou otázku.

„Jak jste si včera vedli? – a vůbec se nezmínili o sobotním zápase Liverpoolu. Ať už jsme hráli kdekoli – třeba i v Southamptonu – v neděli v jedenáct ráno jsem býval na ulici Arbour Lane s výstrojí, míči a ožralci v zavazadlovém prostoru svého auta. Každý týden to bylo hektické. Všude kolem vás se linuly alkoholické výpary, které vycházely z kluků. Jezdával jsem okolo Kirkby ve snaze dostat některé z nich z postele, aby vstali a hráli. Ale byly to báječné časy. Ať už jsem jakkoli miloval hraní za Liverpool, některé z mých nejúžasnějších fotbalových okamžiků se odehrály s Falcony.“

Tým vedený liverpoolským hráčem musely chtít zajisté všechny ostatní týmy z ligy porazit?

„Ovšem, že ano,“ směje se. „Ostatní týmy vyhlížely výhru každý týden. Vinou administrativního pochybení se pro nás stala situace obtížnější, museli jsme totiž opustit Kirkby a Distriktní ligu, v níž jsme se cítili dobře, a přidat se ke kirkbyské New Town lize.“

Z důvodu zpoždění naší přihlášky zbývalo ze všech lig už jen jedno volné místo, a zrovna v té nejlepši. Můj Bože, bylo to těžké. Všude jsme dostali nařezáno. Tyhle týmy nepostrádaly dobrou úroveň i tak, ale kvalitativně se o stupeň nebo dva zvedaly, protože jsem Falcony vedl já. Po jednom zápase jsem v šatně klukům řekl, že pokud to chtějí zabalit, měli by to prodebatovat v hospodě a já to pochopím. Všude jim dávali zabrat a já si uvědomoval, že v pondělí ráno musejí vykonávat dělnickou práci. Mnozí z nich pracovali jako živnostníci. Nechtěl jsem být zodpovědný za jejich zranění; potřebovali pracovat, aby zaopatřili své rodiny. Můj starší bratr Owen, který také hrával, za mnou později přišel a řekl, že kluci chtějí pokračovat. Nechtěli vycouvat a nechat větší maníky vyhrát – typický postoj, jehož se vám dostane od kluků z Kirkby.“

Poté vyhrávali Falconi v New Town lize vše, co se dalo. Thompson stvořil „neomluvenkovou kulturu“, jak to nazýval – tlačil sám na sebe, aby se zúčastnil všech zápasů. Jeho odhodlání se dalo srovnat s odhodláním kohokoli jiného.

Liverpool na jaře roku 1977 dosud nevyhrál Pohár mistrů evropských zemí, ale v prvním semifinálovém zápase porazil ve Švýcarsku Curych. Thompson měl znemožněn návrat na hřiště kvůli zranění (hrál pouze do čtvrtfinále) a rozhodl se místo toho pro účast na finálovém utkání, v němž hráli Falconi proti Prescott Cables. Pamatuje si jízdu autem po M57 a pohled na anfieldské reflektory, zářící v dálce, a následné oslavy v hospodě po zjištění, že Liverpool Curych naprosto smetl. Falconi rovněž vyhráli.

„Každý čtvrteční večer jsme trénovali na ploše, kde stával starý kirkbyský stadion, na břidličných hřištích, na kterých se dalo hrát za každého počasí. Hrávali jsme dvanáct na dvanáct nebo třináct na třináct; chodívali s námi kluci, kteří se nemohli chlubit závatnými

dovednostmi, ale stejně dorazili, kvůli pohodové atmosféře. Byla to nemilosrdná záležitost. Ale trénoval jsem s nimi – přestože mne v sobotu čekal zápas za Liverpool. Nikdo v klubu o tom nevěděl.“

Až práce liverpoolského manažera rezervního týmu po ukončení hráčské kariéry znamenala rezignaci na post manažera Falconů. Pro liverpoolské zaměstnance „v pozadí“ se nedělní rána nesla v duchu hořečné části pracovního týdne, jelikož využívali tento čas k čištění výstroje, léčení zranění a probírání událostí předchozího dne. Thompsonova schopnost vést dvojí život po tak dlouhou dobu – po celou jeho hráčskou kariéru – vyjadřuje jeho vášeň pro fotbal.

„Myslím, že to vše začalo spíše s mojí mámou než s tátou. Moje máma byla proslulá liverpoolská rodačka a na Anfield chodila neustále. Během padesátých let chodívala na hlavní tribunu, stojící hned vedle tunelu pro hráče. Jedna z mých nejranějších vzpomínek (tenkrát mi bylo jedenáct) se datuje do roku 1965 a je spojena s cestou na zápas s ní, mojí tetou a bratrem Owenem. Liverpool tehdy hrál proti Interu Milán v Poháru evropských zemí. Jak se jí podařilo sehnat lístky, se nikdy nedozvím. Byl to nejdůležitější zápas v historii Liverpoolu. Před jeho zahájením chodili kolem hřiště Gerry Byrne a Gordon Milne s pohárem z FA Cupu, který Liverpool před pár dny vyhrál. Seděli jsme v přední řadě Kemlyn Road (název tribuny) a já se mohl natáhnout a skoro se poháru dotknout. Bože, jen ze vzpomínání na ten večer mi na těle nasakuje husí kůže.

Máma byla opravdu velká fanynka, takže při započetí mé hráčské kariéry nemohla být pyšnější. Táta patřil k Evertoncům a pracoval na moři; hodně mužů z Kirkby pracovalo na moři. Kdykoli přijel z Ameriky domů, přivážel nám dárky z New Yorku a snažil se mě a mé bratry nasměrovat k Evertonu. Nikdy k tomu nedošlo – ani nemohlo. Stále jsem si stál za Kopem (název tribuny), když jsem v sedmnácti hrál za rezervní tým. Byl jsem Liverpoolem posedlý.“

Thompsonovo fanouškovské vzdělávání začalo v nechvalně známém boys' penu.

„Chodíval jsem tam společně s kámošem ze školy, Tommym Heatonem. Vstup stál šilink a prostředí bylo drsné. V rohu visela okapová roura a já na ni opakovaně zkoušel vyšplhat, abych se dostal do Kopu, protože právě tam jste toužili být. Přítomnost v Kopu byla symbolem dospělosti.“

Ačkoli vyrostl v Kirkby, narodil se v Kensingtonu, chudé čtvrti v oblasti Liverpoolu vzpomínané láskyplně místními jako „Kenny“, která dala světu řadu slavných muzikantů, včetně Johna a Micka Headových ze skupiny Shack, a Iana McNabba. Thompson byl jedním ze sedmi bratrů a sester, kteří žili ve viktoriánském řadovém domě na Ling Street pod přísným dohledem své matky May, jejíž sestra June se vždy nacházela poblíž a pomáhala jí s dozorem nad mladými hochy.

„Kenny dělí od Anfieldu vzdálenost pouhé míle. V zápasových dnech jste věděli, že se bude hrát, poněvadž se zdálo, že všichni míří tím stejným směrem. Moje máma podala žádost na městskou radu o větší dům. Kirkby bylo město vybudované kvůli populační explozi, sestávající z přemíry liverpoolských obyvatel. Nás tedy strčili do ulice Stonehey Road.“

Nově postavený třípokojový dům stál naproti staré brookfieldské střední škole a u zadní části základní školy sv. Josefa. Thompsona obklopovala fotbalová hřiště a možnost přístupu na ně nakonec přispěla k rozvoji jeho dovedností, jež otevřely dveře příležitosti zúčastnit se zkušebního období na melwoodském tréninkovém hřišti v jeho čtrnácti letech. Aby mu tato příležitost neunikla, propásl své školní zkoušky na konci roku. John Gidman, který hrál později za Everton a oba manchesterské kluby, dorazil také, spolu s Kennym Pritchardem, jehož góly na juniorské úrovni z něj učinily hráče ke sledování po dobu více než šesti týdnů, jež spolu strávili.

„Ostatní kluci podepsali nováčkovské formuláře přede mnou,“ vzpomíná Thompson a zdůrazňuje fakt, že jeho kariéra nebyla podrobně naplánována od mladých let. „Liverpool mě nechal čekat. Blížil se konec zkušebního období a my hráli na Melwoodu zápas proti Bury.

Příliš jsem se bál zeptat se lidí zevnitř, co se děje. Tak moc jsem po tom toužil, takže jsem požádal mámu, aby přišla a promluvila si s Tomem Bushem, vedoucím pracovníkem, který měl na starosti rozvoj mládeže. Zápas jsme vyhráli a já hrál opravdu dobře, ale jak jsme šli domů a minuli místo, kde se v současné době nacházejí hřiště Billa Shanklyho, snažil jsem se najít odvahu zeptat se mámy, co jí Tom pověděl. „Mluvila jsi s ním teda?“ odhodlal jsem se jí nakonec zeptat a ona se svojí odpovědí váhala. „Co se děje – jsou to špatné zprávy, že jo?“ naléhal jsem na ni. Pak mi prozradila, že mě chce Liverpool podepsat, ačkoli Tom ji instruoval, aby mi to neříkala, jelikož mi ty novinky chtěl sdělit příští den osobně. Myslel jsem, že se zblázním radostí – i teď vnímám ten pocit – a věnoval mámě největší objetí vůbec.“

Z patnácti hráčů, kteří to léto podepsali nováčkovské formuláře, byl Thompson jediným, který to dotáhl na profesionální úroveň. A to navzdory faktu, že v půlce jeho dvouletého „učednictví“ Tom Bush umřel. Jeho nástupcem se na krátkou dobu stal Tony Waiters.

„Opustil jsem brookfieldskou školu bez absolvování jakýchkoli potřebných zkoušek a vsadil tak vše na jednu kartu. Musel jsem to tedy dokázat. Tomovo umírání možná několik ostatních kluků zneklidnilo. Vím, že Giddy (John Gidman) a Tony si nikdy nerozuměli. Ve fotbale se to občas přihodí a vaše kariéra je odkloněna jinam. Ačkoli Tonyho jsem měl rád.“

Uvažování o této periodě jeho života Thompsona rozruší i v současné době.

„Byl to úchvatný čas být nováčkem,“ vysvětluje a probírá se myšlenkami. „Dokážete si představit vstup do šatny, kde sedí Roger Hunt? Byl to královský rytíř pro podobné fanoušky Liverpoolu, jako jsem byl já. Stál jsem tam s pusou dokořán a zíral na něj jako idiot. Setkal jsem se s Pelém a Eusébiem; hrál jsem proti Maradonovi. Ale hvězda byl pro mě Roger. Za postelí jsem měl jeho fotografie a všude po zdech mi visely jeho plakáty. Když si pomyslím, že jsem toho s Liverpoolem vyhrál víc než Roger a časem dokázal ve vedení klubu to, co Bill Shankly,

i když to trvalo pouhé tři měsíce, musím se zastavit a zamyslet se. Je to zvláštní.“

Thompson trénoval na Melwoodu po úterních a čtvrtečních večerech, sem tam pod dohledem Reubena Bennetta. Tento někdejší brankář jednou dokončil zápas za Dundee se zlomenou nohou. Později se připojil k liverpoolskému trenérskému týmu pod manažerem Philem Taylorem. Shankly, posedlý fyzickou zdatností, mu svěřil funkci kondičního trenéra. V liverpoolské Boot Room (pozn. překl. – místnost, kde sedával trenérský personál, popíjel čaj, probíral týmové záležitosti, taktiku a vymýšlel způsob, jak zvítězit nad příštím soupeřem. Boot Room byla původně místnost s kopačkami, kterou Bill Shankly přeměnil na informační a poradenskou místnost trenérů) se mu přezdívalo „Sherlock“, neboť často vykonával obchůzky po melwoodských pozemcích v lovecké čepici.

„Reuben byl tvrdý, impulzivní a tajuplný Skot z Aberdeenu – Shanklyho pravá ruka. Víím, že pozici Shanklyho asistenta zastával Bob Paisley, byl to však Reuben, který se těšil jeho důvěře. Reuben řval víc než Ronnie Moran. Bydlel nedaleko Melwoodu, takže se ukazoval na tréninku a stál u strany hřiště ve svém dlouhém přšiplášti. Když jste ho uviděli, pociťovali jste posvátnou úctu; byli jste poctěni.

Později, po mém připojení se k prvnímu týmu, bylo Reubenovi přes šedesát, ale v zápasech pět na pět hrál na pozici takzvaného goal-han-gera (pozn. překl. – hráč, který se pohybuje v blízkosti soupeřovy brány, aby dal snadný gól). Bez ohledu na počasí nosíval spíše pár tenisek než kopačky. I když zaznamenal první ze sedmnácti gólů, oslavoval, jako by hrál finále FA Cupu. Dělal si šoufky z mladých kluků a vy jste ho zoufa-le chtěli porazit, poněvadž jeho zanícení bylo očividné.“

Thompson si pamatuje své první setkání se Shanklym. Narazil na něj na chodbě na Anfieldu. Tento okamžik popisuje jako „audien-ci u papeže“. Jeho pozoruhodná vzpomínka na tato brzká léta se týká stylu, jakým byl Shankly zvyklý jen zdánlivě ignorovat zraněné hráče, protože je nemohl využít. Hlubší důvod však spočíval v jeho smýšlení

o zraněních jako o nemocích, jež by v případě kvitování jeho tým nakazily.

„Mělo to ryze psychologické kořeny,“ myslí si Thompson. „Nikdo se z důvodu následné pokořující osamělosti nechtěl zranit. Vybavuju si, jak strká hlavu na ošetřovnu a bere na vědomí Boba (Paisleyho) a Joea (Fagana), ale přehlíží chlapy ležící na lůžku. Mohl tam ležet Roger Hunt či Ron Yeats, ale pokud nebyli k dispozici, nepopřál by jim dobré ráno.“

Thompson popisuje Anfield jako „pracoviště“.

„Bývali jsme na něm každý den a dlouhé hodiny pracovali. Dodnes můžu cítit odér bělicího prostředku a připomenout si způsob, jakým jsme umývali podlahy za použití kartáče, mopu a kýble. Ronnie s Joem chodívali spolu a vaši práci přezkoumávali. Jestliže všechno nezářilo čistotou, nemohli jste jít domů. Byla to láskyplná dřina. Anfield si uchovával dojem sounáležitosti. Nepochybuji, že to mělo rovněž vliv na výsledky, protože jsme se s příchodem zápasového dne cítili uvolněně.“

Zavedením zápasů pět na pět, které definovaly jeho filozofii „přihraj a běž“, proměnil Shankly Melwood ze zchátralého a zapleaveného hřiště na posvátnou půdu. Pozvedl klub ze spodní úrovně druhé ligy a dovedl ho k mistrovskému titulu v první lize za méně než pět let, než tým Boba Paisleyho následně ovládl Evropu. Nezasvěcenci se snažili liverpoolské tajemství rozluštit a věřili, že za zdmi tréninkového hřiště zapracovaly tajuplné síly. Thompson se domnívá, že úspěch se zakládal na jednoduchém opakování a práci podle souboru nepsaných pravidel, prosazených neústupnými muži jako Ronnie Moran.

„Jako dítěti vám říkali, abyste si příliš dlouho nenechávali míč, hlavně ve středu hřiště či na centrhalvu; museli jste míč získat a rozdat ho. Ronnie nás cepoval. Projevit jste se mohli jedině v okolí šestnáctky.“

Zavřu-li oči a zamyslím se nad tréninkem na Melwoodu ve svém náctiletém období, začnou mě bolet stehna. Ronnie nás totiž přiměl jít do podřepu a pohybovat se, jako byste pod sebou měli neviditelného koně – ‚žokejovat‘ se soupeřem tam a zpátky. Nemyslím si, že v dnešní

době někdo ví, o co jde. Je to tak základní dovednost a naučení se jejímu správnému provedení zlepšuje vaše porozumění timingu.

Spousta úspěchů se dostavila následkem opakování. Získávat, rozdávat – to se stalo přirozeným počínáním. Když jsem postoupil do rezervního týmu, od postranní čáry jsem slýchal jen Ronnieho, který křičel: ‚Dávej to dřív!‘ Původně jsem hrál na pozici středopolaře, ale pamatuju si, jak jsem na něj křičel zpátky: ‚Ještě jsem to ani nedostal!‘ Ronnie požadoval, aby se věci staly ještě předtím, než to bylo v lidských silách. Ideální řešení spočívalo v jedné přihrávce bez nutnosti kontrolovaného prvního doteku.

Neměli jsme pro to termín, ale liverpoolský styl zformovala, jak věřím, právě tato jednoduchost. Ostatní se to pokoušeli překombinovat. Když se kluci později sešli na zápasy bývalých hráčů, vypadalo to, jako kdyby Ronnie u postranní čáry pořád stál. Někdo mi posílal přihrávku a já ji ihned posunoval Philu Nealovi. Hráči Evertonu a United se snažili provádět finty, běžet přes střed hřiště a příliš dlouho držet míč. V Liverpoolu měla dovoleno běžet s míčem a držet ho pouze křídla – Steve Heighway, Cally (Ian Callaghan) a Peter Thompson – pro všechny ostatní platilo: získej, rozdej.“

Z Thompsona se stal střední obránce, na tomto postu pak strávil svá teenagerská léta.

„Jakmile jsem začal hrát za rezervní tým, hrál jsem spíše na postu záložníka zdržujícího se před obránci. Přesto jsem za sezonu dal sedm či osm gólů. Moje největší přednost spočívala ve schopnosti číst hru a být na dané pozici v pravý čas, než k něčemu došlo. Byl jsem ‚v obraze‘.“

Zranění mohutného Larryho Lloyda poskytlo Thompsonovi příležitost, leč před ním přišli na řadu ostatní hráči. Tato událost opět odráží fakt, že Thompsonova cesta na vrchol nebyla automatickým přechodem z jedné fáze do druhé.

„Ostatní kluci měli tenkrát vyšší hodnocení než já. Zklamalo mě, že mne pár z nich v této záležitosti předběhlo, ale postavil jsem se k tomu

čelem a pokračoval dál s ještě větším úsilím. Přihodí-li se to dnes, vidíte tolik mladých kluků trucovat.“

Ve druhé polovině sezony 1973–1974 začal Shankly na středu obrany pravidelně párovat Thompsona s Emlynem Hughesem. Thompson považuje toto rozhodnutí za příčinu úspěchu „moderního“ Liverpoolu, kdy obránci nezastávali výhradně funkci stoperů, ale navíc se od nich očekávalo, že do své hry zahrnou více povinností s míčem.

„S Emlynem jsme se velmi podobali. Jako záložník více řádl, ale dobře četl hru a dokázal hrát na většině pozic. V našem prvním společném zápase jsme na Anfieldu porazili Coventry City 2:1. Vedli jsme 2:0 a Coventry dalo později gól útěchy. Vzpomínám si na pocit absolutní zdeptanosti. Poté jsme odehráli sedm zápasů bez inkasovaného gólu.

Lidé označují za první tým, který hrál ‚totální fotbal‘, nizozemský výběr na mistrovství světa z roku 1974. Nemají pravdu. My to začali. Nizozemsko hrálo se dvěma pomenšími středními obránci Ariem Haanem a (Wimem) Rijsbergenem. Jak víme, Nizozemci byli úžasní pozorovatelé hry a já se domnívám, že viděli Liverpool a pomysleli si: Wow. Já a Emlyn jsme jako první dokázali, že vzadu nepotřebujete monstrum. Uměli jsme hrát. Budu se o tom přít s kýmkoli – podle mě přišel s totálním fotbalem Liverpool, ne Nizozemci.“

Thompsonovo první pohárové finále se odehrálo několik měsíců po jeho prvním zápase v obraně. I přes svůj věk dvaceti let netrpěl nervozitou a vzpomíná si, že v rámci hodin před vítězstvím 3:0 nad Newcastle United ležel na pohovce a sledoval pořad *Cesta do Wembley* na BBC, zatímco si spoluhráči jako Brian Hall „kousali nehty“.

„Sebevědomí vycházelo ze skutečnosti, že šlo o něco, co jsem chtěl dělat, a z vědomí, že Liverpool málokdy prohrál. Čím důležitější zápas se měl hrát, tím víc jsme vyhrávali. Například při merseysideském derby (proti Evertonu) jsem nezažil prohru sedm let. Za mého času v Liverpoolu jsme prohráli jen jedno pohárové finále, a to v FA Cupu v roce 1977 proti Manchesteru United. A já toho dne mimochodem kvůli zranění nehrál...“

Thompsonova vrcholná sebedůvěra vedla k účasti ve dvou finále Poháru mistrů evropských zemí a Liverpool vyhrál obě. V tom druhém, v Paříži v roce 1981, plnil Thompson funkci kapitána. Úspěch z výhry nad Realem Madrid podtrhl tím, že vzal vítěznou trofej zpátky ke kirkbyským Falconům a dovolil všem svým kamarádům, aby se z ní napili.

„Byl to nejúžasnější večer mého profesionálního života,“ usmívá se Thompson. „Při pozvednutí poháru se mi naskytl pohled na kluky z Falconu s kirkbyskými vlajkami, rozprostřenými napříč celým parkem Princů. Parta z Kingfisherské hospody se zde nacházela rovněž.“

Dříve v sezoně, po výhře ligového poháru v opakovaném zápase s West Hamem United ve Villa Parku, vynadal Thompsonovi liverpoolský tajemník Peter Robinson, neboť při cestě domů ze střední Anglie zapomněl pohár v dálkovém autobuse. Při této příležitosti se zkomplikoval jeho plán vzít evropský pohár zpátky k Falconům díky jeho nastávající manželce Marg, která pila v autobuse s otevřenou střechou jedoucím ve slavnostním průvodu kolem Liverpoolu tak moc, že potřebovala použít toaletu v domě na ulici Utting Avenue poblíž Anfieldu. Kvůli tomuto vyrušení musel Thompson zamávat na zmrzlinářskou dodávku a autobus s její pomocí opět dostihnout.

„Na konci slavnostního průvodu jsem pohár ukryl do červené sametové brašny a, navzdory opilosti, k mé hanbě, uháněl s Marg ve svém Fordu Capri k Falconům. Vešel jsem dovnitř s pohárem nad hlavou. To místo překypovalo energií. Na veřejnou telefonní budku stála fronta a vypadalo to, že dorazí celé Kirkby. To byla noc.“

Thompson žil tehdy stále v Kirkby v prostém bytě ve dvojdomku se dvěma místnostmi v přízemí a dvěma v patře. Následujícího rána volal Peter Robinson.

„Říkal: ‚Phile, nevíš náhodou, kde je evropský pohár?‘ Oči jsem měl tak zastřené, že mi před nimi vyvstalo pět evropských pohárů, stojících na krbové římse. Peter mi oznámil, že pohár očekávají na Anfieldu

v jedenáct hodin kvůli focení s novináři, ale já slíbil všem z Falconu, že můžou přivést své děti a s pohárem se vyfotit. Nakonec jsem ho k Falconům vzal sám. Novináři mohli počkat. Když jsem konečně dorazil na Anfield, moc nadšení z toho nebyli – ty jejich tváře!“

Zodpovědnost spojená s liverpoolským kapitánstvím byla Thompsonovi, po bídném začátku sezony 1981–1982, brzy odebrána. Současné vzpomínání na toto období ho viditelně stále ještě bolí.

„Bylo to hrozné,“ říká nevýrazně. „Věci nešly dobře. Bob se rozhodl prodat našeho gólmana Raye Clemenceho, který uměl skvěle komunikovat, měl neskutečné soustředění a byl tak po dlouhou dobu mýma očima a ušima. Vystřídal ho Bruce Grobbelaar, úplně jiný typ. Všichni to měli těžké – Bruce i celá obrana, zejména já.

Nastal prosinec a my okupovali střed ligové tabulky. Po tréninku cestou z Melwoodu ke mně v autobuse zabloudil Joe Fagan: ‚Phile, chce tě vidět šéf.‘ Seděl jsem vedle Terryho McDermotta, jako vždy. ‚Zajímalo by mě, o co jde,‘ poznamenal jsem. Přes mé rameno vstoupil do konverzace Ray Kennedy: ‚Já vím, o co – vezmou ti kapitánskou pásku.‘ Za mými zády očividně proběhla nějaká konverzace. Zeptal jsem se Raye, kdo ji dostane. ‚Graeme Souness.‘“

Mezi těmi, kteří pod ním hráli, koluje stejný, široce uznávaný názor – Paisley se při konfrontacích necítil příjemně.

„Hrál jsem pod ním nejdéle a, ano, byl jsem hrdý – hrdější než kdokoli – na své liverpoolské kapitánství. Usuzoval, že odebrání zodpovědnosti mi pomůže soustředit se na hru. Ale mě to vytočilo. ‚Komu to dáváte? Nebude to čistě náhodou Graeme Souness, nebo ano?‘ Potom vybreptal: ‚Uvidíme, jak to půjde, pak ti ji možná vrátíme.‘ Věděl jsem, že se snaží mlžit, a vyřítel se ven. Od té doby můj vztah s Graemem Sounessem, mírně řečeno, ochladl. Připadalo mi to, jako by mě někdo bodnul do zad.“

Pro Thompsona je vzpomínání na jeho první zápas coby nekapitána bolestné. Hráči se připravovali projít tunelem na stadionu Vetch Field ve Swansea City a on stál na samém konci řady.

„Joe Fagan se se mnou snažil mluvit a já ho velmi hrubě odmítl. Poté jsem se stále cítil naštvaný a s nikým nemluvil. Ale zápas skončil kupodivu výhrou 4:0. Nikdy bych nepřipustil, aby se mé pocity postavily do cesty výkonu. Nikdy.“

Thompson nyní dokáže uznat, že rozhodnutí sesadit jej bylo správné, vzhledem k tomu, že Liverpool v té sezoně vyhrál titul, přestože před oním velkým rozhodnutím poněkud zaostával. Zklamání z toho zážitku bylo cenné o dekády později po rozhodnutí Gérarda Houlliera prohodit zodpovědnost mezi Samim Hyypiä a Stevem Gerrardem. Hyypiä zareagoval po Thompsonově vzoru správně. Za osmnáct měsíců, když Liverpool vyhrál v roce 2005 Ligu mistrů, měla jeho přítomnost zásadní význam.

Nicméně Thompsonova antipatie směrem k Sounessovi nikdy opravdu nevymizela.

„Po té události jsem jej ignoroval týdny a týdny, dokud za mnou nepřišel a neprohlásil, že neudělal nic špatného. Prolomilo to ledy, ale mezi námi to už nikdy nebylo stejné.“

V roce 1984 odešel Thompson do Sheffieldu United. Po jmenování Kennyho Dalglisha manažerem se vrátil, aby převzal vedení liverpoolského rezervního týmu. Když v roce 1991 vystřídal Dalglisha Souness, jedním z jeho prvních činů bylo Thompsonovo odvolání.

„Později mi ostatní ex-hráči řekli, že si myslel, že mu kvůli dřívějším událostem ohledně kapitánství dostatečně nevěřím, a tudíž jsem z jeho hlediska sám nebyl důvěryhodný. Jestli takhle tehdy smýšlel, připadá mi to absolutně neuvěřitelné. Pokud to tak vnímal, proč si se mnou nepromluvil? Podle všeho slyšel, že jsem tenkrát prohlásil, že mění věci příliš rychle. Vážně nevím, jestli jsem to před všemi těmi lety řekl, nebo ne. Ale vím, že po opuštění Liverpoolu sám připustil, že se o převratnou změnu pokoušel jediné tehdy, když to vyžadoval vývoj. Ona záležitost s obviněním ohledně nedůvěryhodnosti mne stále dostává – protože tohle v povaze určitě nemám.“

Thompson tvrdí, že nejtěžší část jeho druhého odchodu z klubu spočívala v oznámení jeho dvěma chlapcům, že už je nebude brávat každou druhou sobotu na Anfield, na „jejich zamilované odpoledne“.

„Zlomilo jim to srdce, mohli si oči vyplakat. Ten den jsem si myslel, že s Graemem Sounessem už nebudu schopen promluvit a ani s ním znovu nepromluví. Byl jsem zdrcený.“

Když v roce 2008 zemřela Sheila Walshová, sekretářka každého liverpoolského manažera od dob Billa Shanklyho, Thompson a Souness se potkali na pohřbu a, podle Thompsona, byl od té doby jejich vztah opět srdečný. Připouští, že Sounessovy manažerské nedostatky mezi roky 1991 a 1994 vedly k řetězci událostí, jež přispěly k jeho návratu v roce 1999. Zamýšlí se nad Sounessovými hráčskými dovednostmi.

„Graeme byl příznačný liverpoolský fotbalista: agresivní, se dvěma dobrými nohama, schopností rychle se rozhodnout a znalý poměrů. Avšak před svým příchodem do Liverpoolu takový nebyl. Poháněla ho klubová náruživost a on přijal výzvu hrát každý týden s hodnocením, v nejhorším případě, 8/10. Stal se jedním z nejvýznamnějších středních záložníků této země, jakého jsem kdy viděl. O jeho roli manažera byste to opravdu říct nemohli. Graeme chtěl, aby se mu podobalo příliš mnoho hráčů. A to nefungovalo.“

Thompson dostal vyhazov z funkce manažera rezervního týmu ve svých třiceti sedmi letech.

„Věřím, že ve funkci trenéra jsem věci vykonával liverpolským způsobem. Doufal jsem, že by mohla existovat cesta zpátky. Zklamalo mě, že jsem nikdy nedostal šanci pod Royem (Evansem – který nastoupil po Sounessovi).“

V roce 1998 vešlo v platnost jmenování Gérarda Houlliera jako spolumanažera s Evansem – nešťastné rozhodnutí, jež završil Evansův odchod v rozmezí tří měsíců od začátku sezony. Thompson potkal Houlliera poprvé na hotelovém baru, zatímco pracoval pro Radio City jako analytik zápasu Poháru UEFA ve Valencii. Po remíze 2:2 se v šatně

Houllier s Evansem dohadovali před hráči, což způsobilo, že se Evans vyřítíl naštvaně ven a dal jasně najevo, jak jej ovlivňuje stres.

„Večer před zápasem jsem postával s Tomem Saundersem, Ronniem Moranem a jejich ženami. Tom se mě zeptal, jestli bych někdy zvažoval opětovný návrat do přední fotbalové linie. Můj pracovní život mne uspokojoval – psaní novinových sloupků a rádio – ale byl jsem k němu upřímný – pokud by přišla vhodná nabídka, skočil bych po ní.“

Houllierovi je obecně připisována přeměna liverpoolské „cedníkové“ obrany v „žulovou“. Na tomto úkolu pracoval přesto nejmourněji Thompson.

„V našich prvních několika společných měsících ve vedení jsme hráli venku s Manchesterem United v FA Cupu. Za nás skóroval záhy Michael Owen a my si tento náskok udrželi až do dvou posledních minut, před vyrovnáním Dwighta Yorka a vítězným gólem vstřeleným na poslední chvíli Olem Gunnarem Solskjaerem. V tom zápase jsme hráli na tři obránce – Steva Harknesse, Jamieho Carraghera a Dominica Mattea. To vám napovídá, kde se vyskytovaly naše problémy. Nesmíte totiž zapomínat, že ohledně Carry tehdy ještě nepadlo konečné rozhodnutí.

Poslouchejte, defenzivní koučování není nejzábavnější částí tréninku,“ pokračuje Thompson. „Ve skutečnosti jde o část nejmizernější, nejednotvárnější a nejvíce se opakující. Dokáže být velice nudná, ale musí se vykonávat pořád a pořád a pořád dokola.

Šlo o základní prvky: kolektivní a individuální poziční hra a učení se, kdy hru ve správný čas vytáhnout a na soupeře zatlačit. Prováděl jsem všechny defenzivní koučink a neustále nutil křídla z rezervního týmu centrovat balóny a dostávat obranu do správných pozic, než se z toho stala jejich druhá přirozenost.

Měl jsem dobré kluky, zejména Carru. Nezapomínejte, že Carra nebyl šálkem čaje pro všechny, budeme-li upřímní. Dav na něj někdy nadával, do *Echa* (liverpoolské noviny) přicházely neurvalé dopisy – takové věci. Leč Carra přesně plnil vaše pokyny, týden po týdnu,

znovu a znovu, zápas za zápasem. Přípravovali jsme defenzivní tréninky a z rozličných úhlů centrovali míče do hřiště. On je celý den odhlavičkovával, dokud se nezačalo stmívat, aniž by si stěžoval. Odhlavičkovával je pryč a pak řval na ostatní kluky, aby vylezli z obrany, opakující ten dril v lijáku jako z konve.

Potřebovali jsme chlápky jako Carra, vaše Stéphaný Henchozese, Sami Hyypiä, Markuse Babbely: formáty lidí, kteří dovedli udržet kvalitu. Carra měl spalující touhu po vítězství, proto jej měl Gérard v oblibě. Věděl, jak moc chce být lepší než všichni ostatní. Carrovu výzvu představovali hráči, například příchozí (Christian) Ziege a (John Arne) Riise. Ale trénoval a trénoval, naslouchal koučům a neustále zlepšoval svoji slabší levou nohu. Kvůli jeho touze setrvat v klubu jsme na Carru pohlíželi trochu jako na Denise Irwina z Manchesteru United.

Za šest sezon, v nichž jsme s Gérardem Liverpool vedli, jsme dosáhli nejlepší ligové obranné statistiky ve dvou z nich. Pro mě to byl důkaz platné teorie, založený na základě vlastní praktické zkušenosti.“

Třebaže se Thompson s Houllierem před započítím fungujícího svazku navzájem neznali, vztah mezi nimi se rozvinul. Společné rozhodnutí učiněné Tomem Saundersem a Peterem Robinsonem bylo mistrovským tahem.

„Zakládalo se to na stoprocentní důvěře,“ říká Thompson a připomíná mi, proč jej Souness údajně vyhodil. „Připouštím, byl jsem neomalený. Občas jsem v šatně vypěnil a Gérard nebýval proti. Dával jsem jim kapky a pokračoval v tom dvě minuty, načež se do toho vložil on a zarazil mě: ‚To stačí, Phile.‘ Nechával mě odříkat své a pak do toho klidným a vyrovnaným stylem vstupoval.

V jednom zápase na Anfieldu nás soupeř porazil a já šel proti němu. Byl jsem rozlícený, ale Gérard poté přišel a řekl: ‚Hoši, chci, abyste odsud odešli a zapomněli na vše, co se dnes stalo. Musíme se dívat dopředu a soustředit se na příští zápas.‘ Ve mně to vřelo. ‚Zapomenout?‘ oponoval jsem mu. ‚Doufám, že půjdete domů a budete o tom přemýšlet

tak moc, že z toho celý víkend neusnete. Všichni se na sebe musíte pořádně podívat...‘

Gérard nikdy neřekl nic v daný moment, ale jakmile opustil šatnu poslední hráč, vzal si mě stranou. ‚Phile, můžeš na slovíčko? Vážím si tě a nezřídka souhlasím s tím, co říkáš. Ale už mi znovu neodporuj. Když to hráči slyší, vidí to jako nejednotu mezi tebou a mnou. Já řekl jednu věc; ty jsi řekl opak. Použijí to jako ospravedlnění svého neúspěchu; použijí to proti nám.‘

Gérard se vůbec nemýlil – bez debat. Byl jsem příliš zaslepený konfliktem a to mi občas znemožnilo vidět nejlepší cestu. Emoce přebíraly vedení – toto hrálo za Liverpool, proboha živýho! Usilovali jsme o minimální hodnocení 9/10 každý týden. Pokud se to nepodařilo, dotklo se mě to. Gérarda rovněž, ale pokud šlo o jeho emoce, lépe uplatňoval racionální smýšlení. Gérard byl pedagog, od něhož se neučili jenom hráči.‘

V Liverpoolu opět nastaly dobré časy. Po výhře Ligového poháru, FA Cupu a Poháru UEFA v roce 2001 se Thompson těšil takové důvěře liverpoolského vedení, že ho požádali, aby se ujal vedení sám, zatímco se Houllier zotavoval z operace srdce. Srdeční kolaps jej zasáhl uvnitř šatny o poločase v zápase proti Leedsu United. To datum se Thompsonovi vrylo nezapomenutelně do paměti.

„Neuvěřitelný třináctý říjen 2001. Gérardovo srdce se na operačním stole zastavilo – doslova zemřel. Ale doktoři jej přivedli zpátky k životu.“

Tlak na Thompsona byl nesmírný. Zatímco jeho přítel a nejbližší spolupracovník ležel na operačním sále, on musel připravit tým na venkovní zápas proti ukrajinskému Dynamu Kyjev v zemi, kde žádný britský tým nikdy nevyhrál.

„Šel jsem Gérarda navštívit do Královské nemocnice, jen abych zjistil, že ho převezli do Broadgreenské. Dorazil také doktor Waller (klubový doktor), Norman Gard (zodpovědný za komunikaci s hráči) a Isabella (Houllierova manželka). Odborníci nám řekli, že má Gérard

vážný problém týkající se jeho aorty. Když ho vezli kolem na operační sál, držel jsem jeho ruku a řekl mu, že bude v pořádku. Vůbec nevypadal dobře.“

Při létání na evropské venkovní zápasy zabírali Houllier s Thompsonem řadu tří sedadel mezi sebou a trávili čas probíráním taktiky, zatímco jedli gumové bonbony.

„Příští ráno jsem seděl v letadle u okna a vedle mě nikdo. Najednou mne přepadl pocit velké osamělosti. Gérard pokaždé přinesl gumové bonbony.“

Úloha vykonat předzápasové povinnosti, očekávané od manažera, tížila Thompsonovu mysl.

„Gérardovy proslovy k týmu byly prvotřídní: jako pomůcku používal také dva flipcharty s trhacími listy - na jedné tabuli náš tým (toto jsem připravoval já), na druhou pak zapisoval klíčové taktické body, které jsme chtěli splnit. Zodpovědnost vzít tohle na sebe mě znepokojovala, protože jeho proslovy byly téměř prezidentské. Začínal velmi zlehka, ale nakonec to připomínalo finálovou část dostihů. Hráči se stávali opravdu vyhecovanými. Gérard byl klidná a rozvázná osoba, ale pokud proslov vyžadoval zanícení, uměl takový přednést.

Sotva jsme dorazili z Kyjeva, řekl jsem doktorovi (Wallerovi), že musí klukům objasnit souvislosti týkající se Gérardovy choroby, ačkoli jsme jim nechtěli sdělit vše, poněvadž by je to mohlo znepokojit a způsobit ztrátu soustředění na zápas.

Gérard před zápasem s Leedsem již tým sestavil, takže tato povinnost odpadla. Chtěli jsme jít na hřiště a odevzdat klasický liverpoolský venkovní evropský výkon – možná šlohnout vítězství 1:0 nebo remízu. Chtěli jsme na hřišti vytvořit obranný val a zklidnit fanouškovský dav. A pak jsem otočil na tabuli list a na dalším se velkými písmeny skvěl nápis: „Udělejte to pro šéfa.“

Thompson věří, že Houllierova choroba hráče nabudila. Po vítězství 2:1 prohrál Liverpool v příštích dvanácti utkáních pouze jednou, a to proti Barceloně v Lize mistrů. Zatímco Thompson se šinul spolu

se svými povinnostmi dál, totéž prováděl trenér prvního týmu Sammy Lee, jenž se ujal úkolů asistenta manažera.

„Řekl jsem Sammymu: ‚Poslyš, ty jsi ten, kdo bude muset od této chvíle rozdávat kartáče.‘ Potřeboval jsem si zachovat čistou hlavu, zejména při střídání. Nemohl bych stát u postranní čáry a s někým se dohadovat. Protože právě to bylo mé vnitřní nutkání.“

Thompson vzpomíná na jeden z okamžiků, na nějž je nejvíce hrdý: požádání generálního ředitele Ricka Parryho během letu z Kyjeva, aby se zúčastnil porady vedení.

„Říkal jsem si: *Do prdele, Phil Thompson, kirkbyský kluk, který ve čtrnácti prošvihl ve škole zkoušky – musí jít na schůzi vedení jako manažer Liverpoolu.* Okolnosti této situace nemohly být s ohledem na Gérardovu nemoc horší, ale já nemohl být pyšnější, vzhledem k tomu, že mě Souness vyrazil kvůli otázce důvěry. Teď jsem byl zpátky tam, kde jsem to miloval nejvíc, a dělal nejdůležitější práci na světě. Stál jsem před všemi členy představenstva s vědomím, že spousta lidí, především mezi novináři, pochybovala, zda jsem mužem, který se měl, z důvodu své impulzivnosti, chopit Gérardových povinností. ‚Pánové,‘ začal jsem svoji řeč, ‚vím, že někteří z vás možná pochybují, zda jsem dost dobrý, abych nám v tomto období vypomohl. Vím, že jistí bývalí hráči nabízejí jiná jména.‘ A pak jsem jim řekl, že vím přesně, co potřebujeme, aby se klub nadále ubíral správným směrem. ‚V Gérardovi jsem měl vynikajícího učitele. Není třeba nic měnit. Budeme v pohodě.‘

David Moores zareagoval oznámením, že mi věří a že budu moci vést klub tak, jak to považuji za vhodné, s jejich plnou podporou. Přemýšlení o tomto okamžiku mi docela vhnání slzy do očí.“

Statistiky odhalují, že Houllier je nejúspěšnějším liverpoolským manažerem za čtvrtstoletí. Přesto, když po vzájemné dohodě v roce 2004 klub opustil, mnoho fanoušků připustilo, že tak učinil v pravý čas.

Kritika Houlliera pramenila z jeho rozhodnutí na přestupovém trhu po jeho návratu po nemoci na pozici manažera. Jeho podepisování hráčů z francouzské ligy (Bruna Cheyrou, Salifa Diaa, El Hadjima